

22 жовтня 2015 року виповнюється 80 років від дня народження відомого українського поета, державного та громадського діяча, Героя України академіка НАН України Бориса Ілліча Олійника.

Борис Ілліч Олійник народився 22 жовтня 1935 року в с. Зачепилівка (Полтавська область, Новосанжарський район). Друкувати свої твори почав ще під час навчання у середній школі: його перший вірш було опубліковано в 1948 році. 1957 року майбутній митець став переможцем Всеукраїнського поетичного конкурсу.

У 1958 р. Б.І. Олійник закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка. А в 1959 р. вийшла друком збірка його нарисів «За Північним Дінцем», написана під враженням від відряджень на Лисичанський хімкомбінат та у місто Сіверськ-Донецьк. Перша поетична збірка – «Б'ють у крицю ковалі» – побачила світ у 1962 р. **Загалом творчий доробок Б.І. Олійника налічує понад 40 книг, есе, статей, надрукованих в Україні та поза її межами і перекладених багатьма мовами** (в тому числі російською, чеською, словацькою, польською, сербською, румунською, італійською та іншими). До найбільш відомих належать «Вибір» (1965 р.), «Коло» (1968 р.), «Стою на землі» (1973 р.), «Заклинання вогню» (1978 р.), «Сива ластівка» (1979 р.), «У дзеркалі слова» (1981 р.), поема «Сім» (1988 р.), «Поворотній круг» (1989 р.), «Таємна вечеря» (2000 р.), «У замкненому колі. Із окупаційного зошита» (2007 р.). Серед публіцистичних і наукових праць – «Криниці моралі та духовна посуха» (1990 р.), «Сатанізація сербів, кому вона потрібна?» (1995 р.), історичний нарис «Жорстока правда» (1999 р.), есе «Хто наступний?» (1999 р.), а також збірка літературно-аналітичних статей різних років «Планета поезія» (1983 р.). За його творами написано багато відомих пісень, поставлено вистави «Заклинання вогню», «Пам'ять». Митець є співавтором кіносценарію багатосерійного фільму «Тарас Шевченко. Заповіт» (1992–1994 рр.), поставленого на Київській кіностудії художніх фільмів.

Б.І. Олійник працював завідувачем відділу республіканської газети «Молодь України» (1958 р.), пройшов шлях від кореспондента до головного редактора журналу «Ранок» (1962–1973 рр.), був заступником головного редактора журналу «Дніпро» та старшим редактором видавництва «Дніпро», а також обіймав посади заступника голови правління Спілки письменників України (у 1971–1974 рр.), завідувача відділу і члена редколегії журналу «Вітчизна» (1974–1991 рр.) та секретаря Спілки письменників України і Спілки письменників СРСР (з 1976 до 1991 р.).

Про багатогранність особистості митця свідчить і його активна громадська та політична діяльність. Зокрема, у травні-червні 1986 року Б.І. Олійник одним із перших письменників вів репортажі з Чорнобильської зони на Центральному телебаченні України та СРСР, а того ж року виступив також і з критичною статтею під назвою «Випробування Чорнобилем» у періодичному виданні «Литературная газета» (м. Москва, Росія). Побувавши в багатьох місцях СРСР та Боснії і Герцеговини, де відбувалися міжетнічні конфлікти, Б.І. Олійник розповів про це в есе «Два роки в Кремлі («Князь тьми») та «Хто і з якою метою сатанізує сербів?» (вийшло друком у вигляді окремої книги українською і сербською мовами в 1996 році). Його матеріали про перебування в Сербії під час військових дій було неодноразово опубліковано в українській, російській та югославській пресі.

Під час ХІХ конференції КПРС у 1988 р. поет першим публічно висловився щодо Голодомору в Україні, запропонувавши створити ««Білу книгу» про чорні діла 1932–1933 рр.».

Крім того, від імені інтелігенції України він вручив маршалові Д.Т. Язову клопотання про звільнення приміщень Києво-Могилянської академії від радянського військово-політичного училища. Звернення отримало позитивну резолюцію.

Б.І. Олійник обирався депутатом Верховних Рад СРСР та України, був віце-головою Ради Національностей Верховної Ради СРСР (1989–1991 рр.), а також головою постійної делегації Верховної Ради України в Парламентській асамблеї Ради Європи (з 1995 до 2006 р.) та віце-президентом Парламентської асамблеї Ради Європи (у 1996–2006 рр.).

1987 року митця обрали дійсним членом Міжнародної слов'янської академії, 1990 року – академіком АН УРСР (з 1994 року – НАН України). Б.І. Олійник є одним із засновників Українського фонду культури, очолюючи його на громадських засадах із 1987 р. й донині, та співголовою Форуму слов'янських народів.

З 5 липня 2010 року й досі поет очолює Комітет з Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Б.І. Олійника удостоєно численних державних і міжнародних нагород, зокрема, Премії імені М. Островського (1963 р.), Державної премії СРСР (1975 р.), Державної премії України імені Т.Г. Шевченка (1983 р.), премій імені Сковороди (1994 р.), «Дружба» (1997 р.), Всеюгославської премії «Лицарське перо» (1998 р.), Міжнародної премії імені Давида Гурамішвілі (1999 р.), Міжнародної премії імені М.О. Шолохова (2001 р.), Премії імені В.І. Вернадського Фонду «Україна – ХХ століття».

У 2005 року Борисові Іллічу Олійнику присвоєно звання Героя України.

За інформацією Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України